

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

Напредак у остваривању
Циљева одрживог развоја
у Републици Србији
из перспективе положаја жена
у сеоским срединама

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

Напредак у остваривању Циљева одрживог развоја у Републици Србији из перспективе положаја жена у сеоским срединама

Издавач:

Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића број 5

За издавача:

Бранко Јосиповић, в.д. директора

Аутор:

Др Марија Бабовић

Редакцијски одбор:

Снежана Лакчевић

Драгана Ђоковић Папић

Селена Марковић

Владица Јанковић

Петар Ђорић

Јелена Корићанац

Радна група за праћење Циљева одрживог развоја

Лектура:

Богдана Милошевић

Техничко уређивање:

Одељење за развој, припрему и визуелизацију статистичких аутпута

© Приликом коришћења података објављених у овој публикацији обавезно је навођење извора.

Израду ове публикације подржале су владе Швајцарске и Немачке.

Ова публикација не представља званичан став влада Швајцарске и Немачке.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Sprovedeno od strane:

САДРЖАЈ

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

5

5

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ

8

1

СВЕТ БЕЗ СИРОМАШТВА

11

3

ДОБРО ЗДРАВЉЕ

12

4

КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ

13

8

ДОСТОЈАНСТВЕН РАД И ЕКОНОМСКИ РАСТ

15

10

СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ

17

16

МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

18

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

Напредак у остваривању Циљева одрживог развоја у Републици Србији из перспективе положаја жена у сеоским срединама

Не изоставити никога из развоја (*Leave No One Behind*) основно је начело Агенде за одрживи развој до 2030. године и њених Циљева одрживог развоја (ЦОР). Ово начело је одраз једногласне одлучности свих држава да у потпуности искорене сиромаштво, социјалну искљученост и дискриминацију у свим својим формама, те да се смање неједнакости и различити облици рањивости који искључују појединце и друштвене групе из развојних процеса и умањују њихов развојни потенцијал и благостање, али и развојни потенцијал човечанства у целини¹.

Ово начело утемељено је на спознаји да се, због укрштања различитих фактора искључивања, поједине групе суочавају са вишеструким узајамно оснажујућим факторима ускраћивања и неједнакости који доводе до тога да те групе буду изостављене из развојних процеса. Пет кључних фактора искључивања су: дискриминација (на основу неке од наслеђених или стечених особина), географска удаљеност или настањеност у неповољном географском подручју (деградирана животна средина, одсуство саобраћаја и комуникација, неразвијеност економије, технологије, услуга), начин управљања (неадекватни закони, политике, нетранспарентне и неодговорне институције, одсуство демократског учешћа), социоекономски статус (неједнакости у приступу ресурсима, могућностима за запошљавање, сиромаштво и ускраћивање), као и осетљивост на шокове (конфликте, кризе, климатске промене и природне катастрофе)².

Ова кратка информативна публикација из серије „Не изоставити никога из развоја!“ посвећена је приказу стања у остваривању ЦОР у односу на жене које живе у сеоским срединама у Републици Србији. За дефинисање сеоских насеља, званична статистика користи типологију која разликује „градска“ и „остала“ насеља. Ова типологија се заснива на такозваном административно-правном критеријуму, по којем су посебним актима јединица локалне самоуправе поједина насеља проглашена градским, док су сва остала насеља сврстана у категорију „остала“. Категорија „осталих“ насеља користи се као најприближнија категорији сеоских насеља.

Према Попису становништва, домаћинстава и станова из 2022. године, удео становништва „осталих“ насеља у укупном становништву Републике Србије износио је 38%. У наставку публикације наизменично ће бити коришћени термини попут села, сеоских насеља, сеоских средина, руралних средина, али ће се они поклапати са категоријом типа насеља „остало“.

Према проценама становништва Републичког завода за статистику за 2023. годину, у Републици Србији је у сеоским насељима живело 1 244 425 жена и девојчица. Женско становништво које живи у сеоским насељима чинило је 18,8% укупног становништва Републике Србије. Удео женског становништва у укупном становништву сеоских насеља мањи је од удела женског становништва у градским насељима (табела 1).

¹ <https://unsdg.un.org/2030-agenda/universal-values/leave-no-one-behind>

² UNSDG (2019) *Leaving No One Behind. A UNSDG Operational Guide for UN Country Teams*, <https://unsdg.un.org/sites/default/files/Interim-Draft-Operational-Guide-on-LNOB-for-UNCTs.pdf>

Табела 1. Процена становништва према полу и типу насеља, 2023.

	Република Србија			Градска насеља			Остала (сеоска) насеља		
	укупно	женско	мушко	укупно	женско	мушко	укупно	женско	мушко
Број	6623183	3402267	3220916	4111236	2157842	1953394	2511947	1244425	1267522
%	100,0	51,4	48,6	100,0	52,5	47,5	100,0	49,5	50,5

Извор: Процене становништва, РЗС³

Сеоско женско становништво је просечно старије од укупног становништва Републике Србије (46,5 година, према 43,9 година). Оно је просечно старије од женског становништва које живи у градовима (44,6 година), као и од мушког становништва које живи у сеоским насељима (44,3 године).⁴ Женско становништво руралних средина одликује и натпросечно висок индекс старења⁵: 193,2 према 150,5 укупног становништва Републике Србије, 162,3 женског становништва у градовима и 158,5 мушког становништва у сеоским насељима.⁶

³ <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/18010502?languageCode=sr-Cyrl&displayMode=table>

⁴ <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/180711?languageCode=sr-Cyrl&displayMode=table>

⁵ Однос старијег становништва (60 и више година) према младом становништву (0–19 година) (РЗС, *Демографска статистика 2023*, стр. 11, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2024/Pdf/G202414021.pdf>).

⁶ РЗС, <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/180710?languageCode=sr-Cyrl&displayMode=table>

ЖЕНЕ

Остала насеља

Градска насеља

Стопа неактивности (15+),
2024.

52,9%

49,2%

Стопа неформалне
запослености (15+), 2024.

27,1%

5,0%

Удео времена у обављању
неплаћених послова у домаћинству
и бризи о другима (15+), 2021.

19,6%

15,9%

Стопа ризика од сиромаштва
или социјалне искључености
(стратегија ЕУ 2030), 2023.

35,3%

24,3%

Стопа учешћа младих (15–24)
у формалном и неформалном
образовању и обукама
у претходних 12 месеци, 2024.

67,8%

79,6%

Стопа учешћа одраслих (25–64)
у формалном и неформалном
образовању и обукама
у претходних 12 месеци, 2024.

3,7%

7,5%

Стопа партнерског насиља
(18-29 година), 2021.

4,2%

5,8%

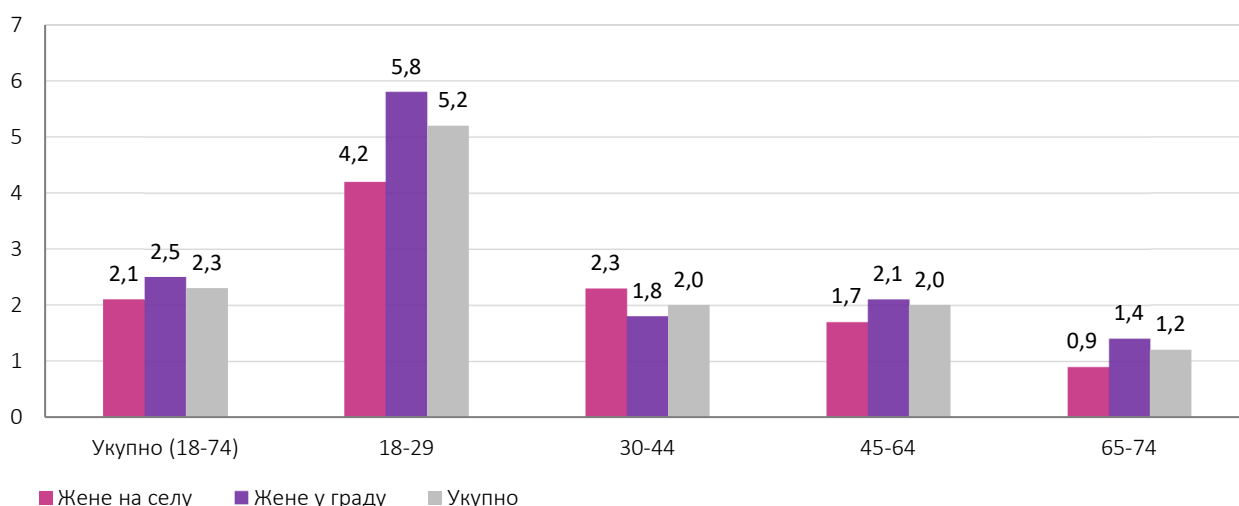

ИНДИКАТОРИ ЦИЉА 5, ПОСВЕЋЕНОГ РОДНОЈ РАВНОПРАВНОСТИ И ОСНАЖИВАЊУ ЖЕНА, ПОКАЗУЈУ ДА СУ ЖЕНЕ КОЈЕ ЖИВЕ У СЕОСКИМ НАСЕЉИМА У НИЗУ АСПЕКТА У НЕПОВОЉНИЈЕМ ПОЛОЖАЈУ У ОДНОСУ НА МУШКАРЦЕ, АЛИ И У ОДНОСУ НА ЖЕНЕ ИЗ ГРАДСКИХ СРЕДИНА: ОНЕ НАЈВИШЕ СВОГ ВРЕМЕНА ПОСВЕЋУЈУ НЕПЛАЋЕНОМ РАДУ У ДОМАЋИНСТВУ И БРИЗИ О ПОРОДИЦИ, ЧЕШЋЕ НЕГО ЖЕНЕ У ГРАДОВИМА СТУПАЈУ У МАЛОЛЕТНИЧКЕ БРАКОВЕ И НЕШТО РЕЂЕ САМОСТАЛНО ОДЛУЧУЈУ О СВОМ РЕПРОДУКТИВНОМ ЗДРАВЉУ. ПОВОЉНИЈЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ БЕЛЕЖЕ САМО У ПОГЛЕДУ МАЊЕ СТОПЕ РОДНО ЗАСНОВАНОГ НАСИЉА...

Жене које живе у сеоским срединама у мањем проценту него жене из градова пријављују да су искусиле неки облик партнерског насиља током 12 месеци који су претходили Истраживању о безбедности и квалитету живота жена⁷ (графикон 1). Младе жене (18–29 година) у већем проценту пријављују да су доживеле неки од облика партнерског насиља (физичко, психичко или сексуално) у односу на жене других старосних категорија, како у граду тако и на селу.

Графикон 1. Удео жена и девојака старости 18–74 године које су биле изложене физичком, сексуалном или психолошком насиљу од стране садашњег или бившег интимног партнера током протеклих 12 месеци, према врсти насиља, старости и типу насеља, 2021. (%) (индикатор 5.2.1)

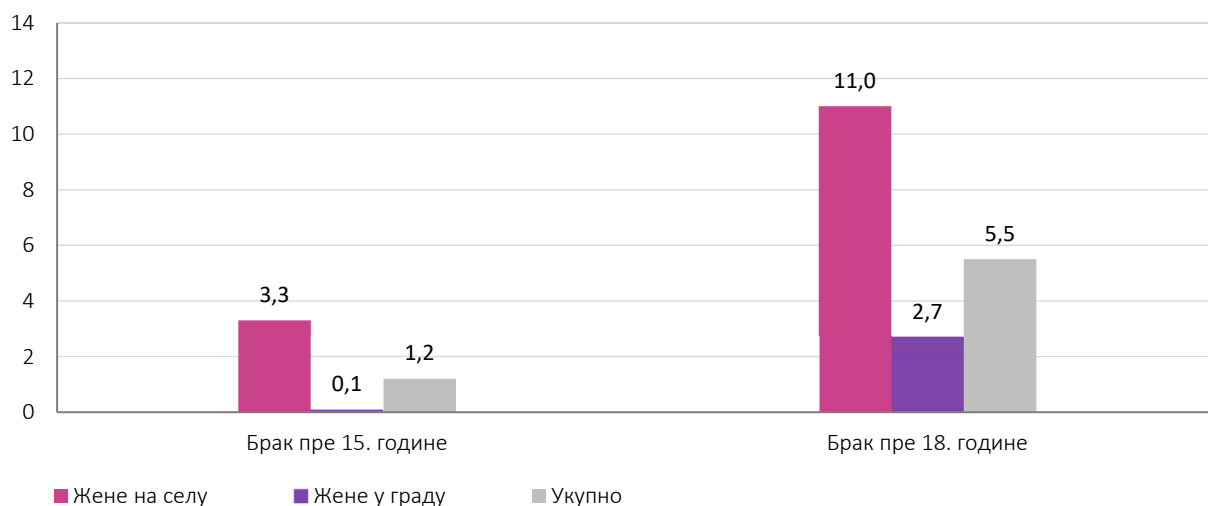
Извор: Истраживање о безбедности и квалитету живота жена, РЗС

Када је у питању искуство сексуалног насиља које је починила особа која није партнер (индикатор 5.2.2), међу женама у граду 0,4% је пријавило да је доживело такво насиље током последњих 12 месеци, док жене које живе на селу нису пријавиле оваква искуства. Могући разлог за то су већа стигма, страх и срамота који су најчешћи разлози прикривања оваквих искустава у сеоским срединама, где је слабији осећај анонимности својствен малим насељима и заједницама.

Жене из сеоских средина знатно чешће ступају у брак пре пунолетства него жене из градова. Једна од девет жена које живе на селу ступила је у брак пре навршених 18 година, док је међу женама које живе у граду то учинила свака тридесет седма жена старости 20–24 године (графикон 2).

⁷ Истраживање о безбедности и квалитету живота жена представља једино истраживање којим се мери распрострањеност различитих облика родно заснованог насиља над женама. Оно пружа обухватније податке о распрострањености него административни подаци Министарства унутрашњих послова или других органа којима жене пријављују случајеве насиља које су доживеле.

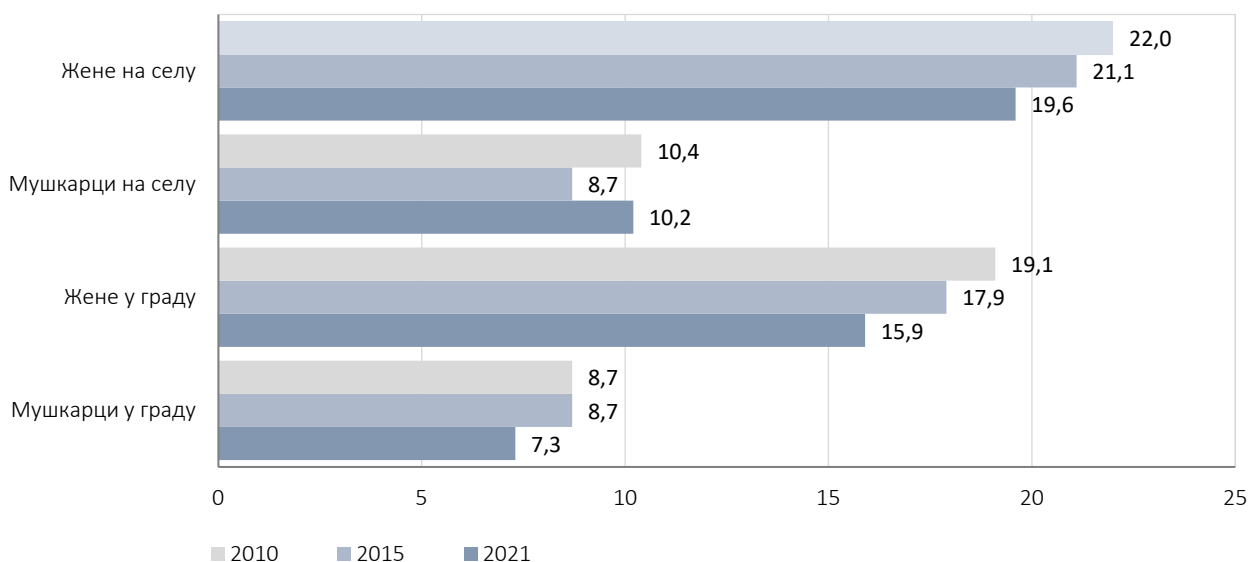
Графикон 2. Удео жена старости 20–24 године које су први пут ступиле у брак или ванбрачну заједницу пре 15. и пре 18. године, 2019. (%) (индикатор 5.3.1)

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

Жене из сеоских средина посвећују петину свог времена обављању неплаћених послова у домаћинству и бризи о породици, више него жене у граду и знатно више него мушкарци из оба типа насеља (графикон 3). Подаци Истраживања о коришћењу времена показују да је у периоду 2010–2021. године, у просеку, у укупном становништву Републике Србије дошло до смањења удела времена које се посвећује неплаћеном раду у домаћинству и бризи о члановима породице, али су разлике према полу и типу насеља и даље веома изражене.

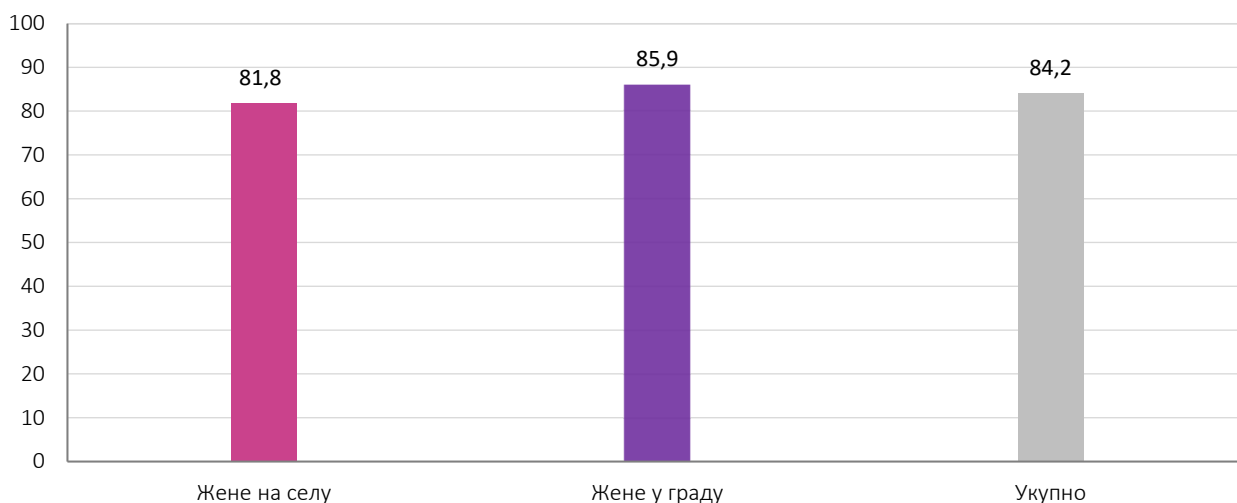
Графикон 3. Удео времена које се проводи у обављању неплаћених послова у домаћинству и бризи о другима, према полу, старости и типу насеља (% укупног времена), 2010–2021. (%) (индикатор 5.4.1)

Извор: Истраживање о коришћењу времена, РЗС

Жене које живе на селу, према Истраживању вишеструких показатеља (*Multiple Indicator Cluster Survey – MICS*), у великом проценту самостално доносе одлуке о свом репродуктивном здрављу и сексуалном животу, мада у нешто мањем него жене које живе у градовима (графикон 4).

Графикон 4. Удео жена старости 15–49 година које самостално доносе одлуке засноване на информацијама о сексуалним односима, употреби контрацепције и бризи за репродуктивно здравље, 2019. (%) (индикатор 5.6.1)

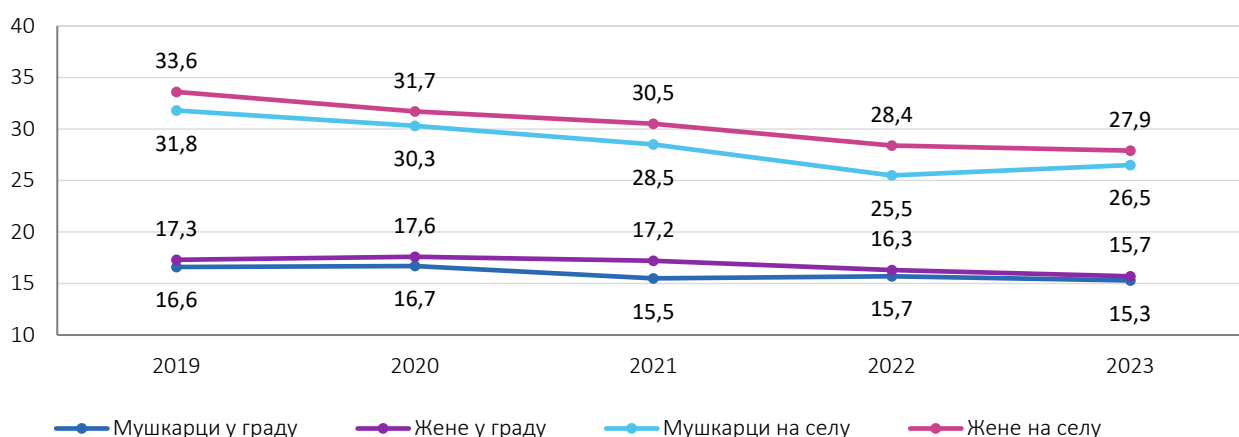
Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

... ЖЕНЕ КОЈЕ ЖИВЕ У СЕОСКИМ СРЕДИНАМА ПОД ВЕЋИМ СУ РИЗИЦИМА ОД СИРОМАШТВА И СОЦИЈАЛНЕ ИСКЉУЧЕНОСТИ У ОДНОСУ НА МУШКАРЦЕ КОЈИ ЖИВЕ У ИСТИМ СРЕДИНАМА, А ПОСЕБНО У ОДНОСУ НА ЖЕНЕ И МУШКАРЦЕ КОЈИ ЖИВЕ У ГРАДОВИМА...

Жене из сеоских средина су изложене највећим ризицима од финансијског сиромаштва, као и ризицима од сиромаштва и социјалне искључености (графикони 5 и 6). Иако је у периоду 2019–2023. дошло до опадања стопе ризика од финансијског сиромаштва код укупног становништва, па и међу женама које живе на селу, стопа ризика од финансијског сиромаштва је континуирано највећа међу женама на селу (графикон 5).

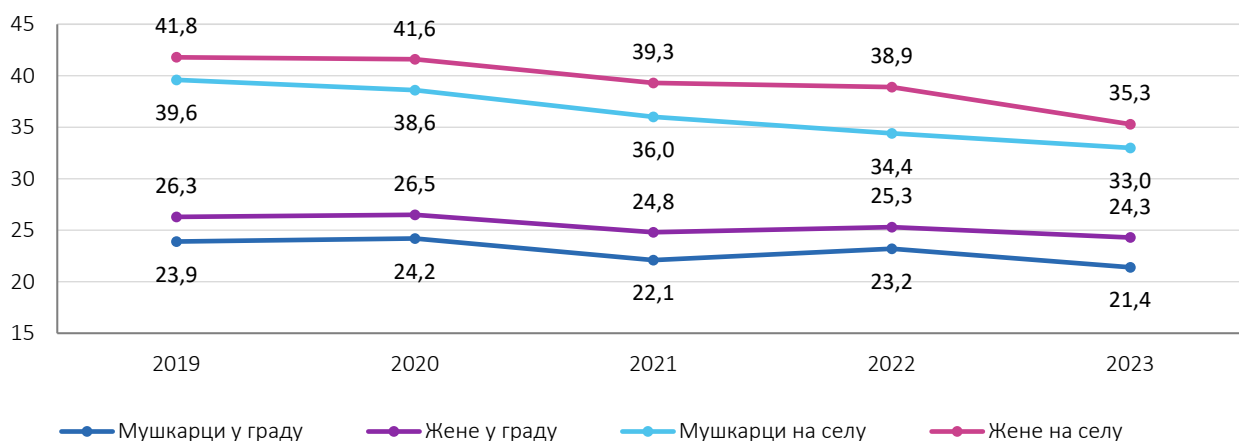
Графикон 5. Стопа ризика од сиромаштва, 2019–2023. (%) (индикатор 1.2.1)

Извор: Анкета о приходима и условима живота (SILC), РЗС

Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености, којом се поред финансијског сиромаштва мере и други аспекти сиромаштва (попут материјалне депривације и интензитета рада), такође је континуирано највиша међу женама које живе у сеоским срединама (графикон 6). Као и код финансијског сиромаштва, разлике су посебно велике у односу на жене и мушкарце из градова.

Графикон 6. Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености (стратегија ЕУ 2030), 2019–2023. (%) (индикатор 1.2.2)

Извор: Анкета о приходима и условима живота (SILC), РЗС

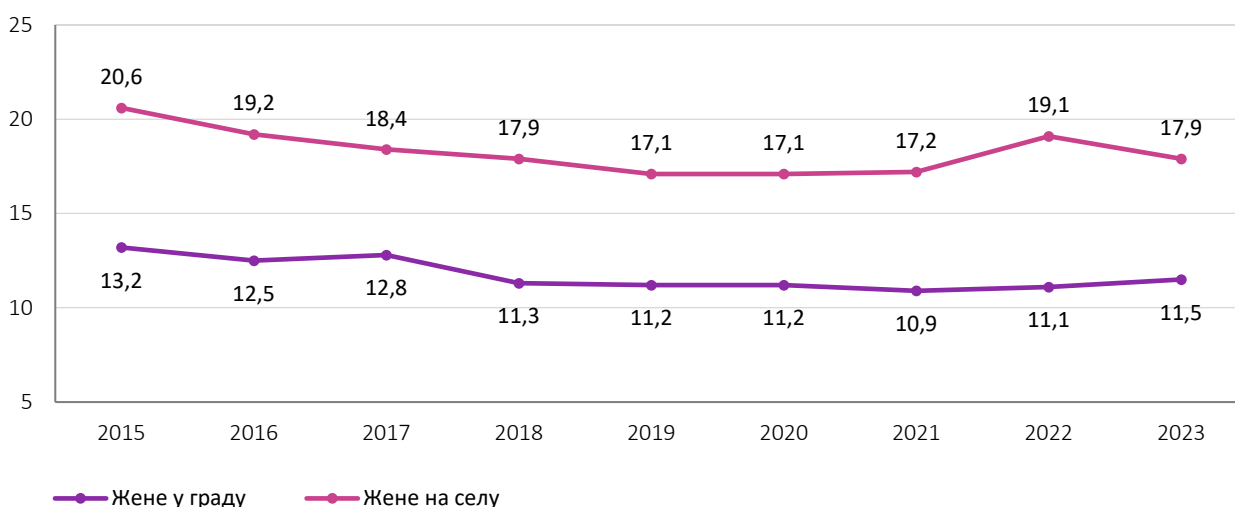
...ЖЕНЕ ИЗ СЕОСКИХ СРЕДИНА РЕЂЕ НЕГО ЖЕНЕ ИЗ ГРАДСКИХ СРЕДИНА КОРИСТЕ САВРЕМЕНЕ МЕТОДЕ КОНТРАЦЕПЦИЈЕ, АЛИ РЕЂЕ ИМАЈУ И НЕЗАДОВОЉЕНУ ПОТРЕБУ ЗА ПЛАНИРАЊЕМ ПОРОДИЦЕ. ОНЕ НЕШТО РЕЂЕ ПОСЕЂУЈУ ЛЕКАРА ТОКОМ ТРУДНОЋЕ, АЛИ СЕ ПОРАЂАЈУ УЗ НАДЗОР МЕДИЦИНСКОГ ОСОБЉА, КАО И ЖЕНЕ ИЗ ГРАДОВА...

Жене репродуктивног узраста (15–49 година) које живе на селу, у мањем проценту него жене из градова, користе савремене методе контрацепције (индикатор 3.7.1). Према налазима *MICS*-а из 2019. године, 24,4% жена овог узраста из градских средина, које су у браку или ванбрачној заједници, примењују неки метод савремене контрацепције, док то чини 16,9% жена из сеоских средина. Међутим, међу женама које живе на селу, мањи је удео жена које имају незадовољену потребу за планирањем породице него међу женама које живе у граду (7,5%, према 9,7%).⁸

Жене из сеоских средина у нешто мањем проценту обављају пренаталне посете лекару (индикатор 3.8.1). Међу женама из градских средина које су родиле дете током последње две године које су претходиле *MICS*-у из 2019. године, 97,7% је обавило четири или више пренаталних посета лекару, док је међу женама из сеоских средина исто учинило њих 94,9%.⁹

Стопа рађања адолесценткиња (старости 15–19 година) континуирано је виша међу адолесценткињама које живе у сеоским срединама него међу њиховим вршњакињама које живе у градским срединама (графикон 7).

Графикон 7. Стопа рађања адолесценткиња (старости 15–19 година) на 1 000 жена из наведене старосне групе, 2015–2023. (индикатор 3.7.2)

Извор: Витална статистика, РЗС

Према истом извору, скоро све жене које су родиле дете у току две последње године које су претходиле истраживању обавиле су порођај уз надзор обучених здравствених радника (индикатор 3.1.2). У том погледу нису присутне разлике између жена које живе у градовима и оних које живе у сеоским насељима.

⁸ Истраживање вишеструких показатеља (*MICS*), РЗС и УНИЦЕФ, 2019. година, стр. 107, <https://www.unicef.org/serbia/media/16056/file/MICS%206%20Istra%C5%BEivanje%20vi%C5%A1estrukih%20pokazatelja%20za%202019.%20godinu.pdf>

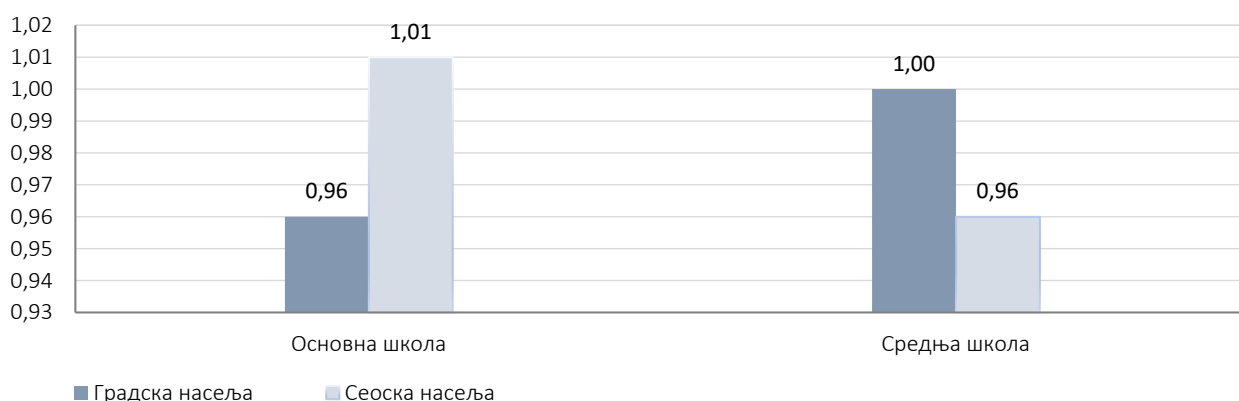
⁹ РЗС, *MICS* – РЗС и УНИЦЕФ, 2019, стр. 141

...ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ ДЕВОЈЧИЦЕ ИЗ СЕОСКИХ СРЕДИНА ПОХАЂАЈУ ЈЕДНАКО КАО И ДЕЧАЦИ, АЛИ ЈЕ ЊИХОВО УЧЕШЋЕ У СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ НЕШТО МАЊЕ. МЛАДЕ И ОДРАСЛЕ ЖЕНЕ ИЗ СЕОСКИХ СРЕДИНА УЧЕСТВУЈУ У ОБРАЗОВАЊУ И ОБУКАМА У ВЕЋОЈ ПРОПОРЦИЈИ НЕГО ЊИХОВИ МУШКИ ВРШЊАЦИ ИЗ ИСТИХ СРЕДИНА, АЛИ У МАЊОЈ ПРОПОРЦИЈИ НЕГО МЛАДИ И ОДРАСЛИ КОЈИ ЖИВЕ У ГРАДОВИМА...

Родне разлике у похађању основног образовања нису изражене у сеоским срединама, али се на нивоу средњег образовања индексом родног паритета региструје блага подзаступљеност девојчица у односу на дечаке (графикон 8).

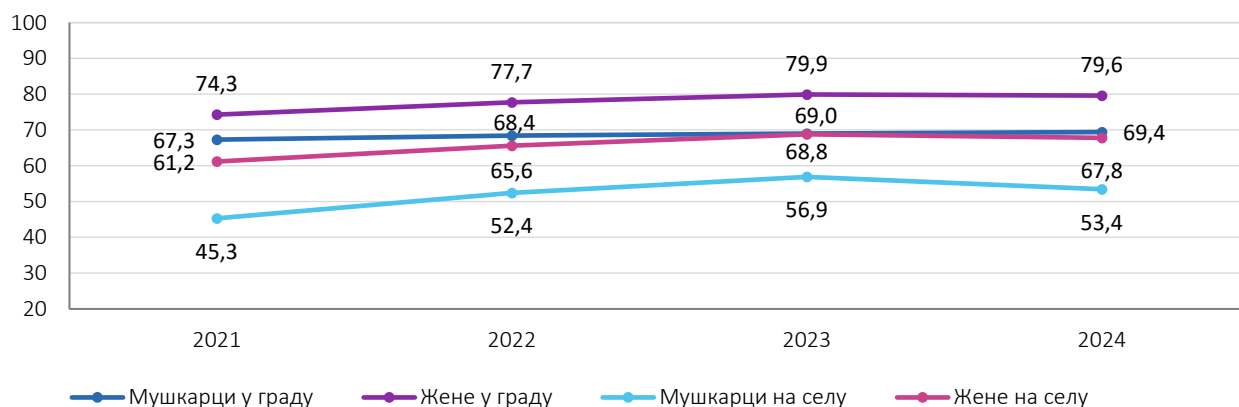
Графикон 8. Индекс паритета жене/мушкарци за основну и средњу школу, 2019. (индикатор 4.5.1)

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ ¹⁰

Родне разлике у погледу учешћа у образовању међу младима (15–24) веома су изражене, као и разлике између младих који живе у градским и оних који живе у сеоским срединама. Младе жене које живе на селу (15–24 године) учествују у формалном и неформалном образовању и обукама у значајно мањој пропорцији него њихове вршњакиње које живе у градовима, а у знатно већој пропорцији у односу на младиће из својих средина (графикон 9).

Графикон 9. Стопа учешћа младих (15–24) у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 месеци, 2021–2024. (%) (индикатор 4.3.1)

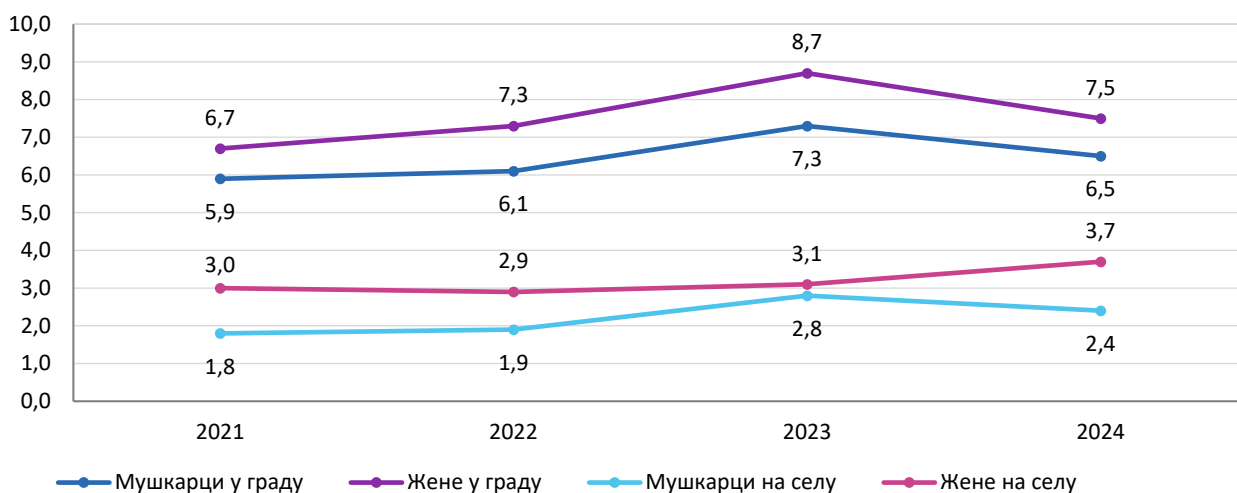

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

¹⁰ РЗС, MICS – РЗС и УНИЦЕФ, 2019, стр. 303

Одрасле жене из сеоских средина (25–64 године) веома су мало укључене у формално или неформално образовање и обуке, али ипак у нешто већем проценту него мушкарци из истих средина. За разлику од младих жена из сеоских средина, које су по нивоу учешћа у образовању сличније мушкарцима из градских средина (графикон 8), одрасле жене у сеоским срединама ближе су мушкарцима из својих средина, што указује на генерално слабу укљученост сеоског становништва у образовање након периода младости (графикон 10).

Графикон 10. Стопа учешћа одраслих (25–64) у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 месеци, 2021–2024. (%) (индикатор 4.3.1)

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

...ЖЕНЕ ИЗ СЕОСКИХ СРЕДИНА СУ У НАЈНЕПОВОЉНИЈЕМ ПОЛОЖАЈУ НА ТРЖИШТУ РАДА – НАЈМАЊЕ СУ АКТИВНЕ И ЗАПОСЛЕНЕ, А И МЕЂУ ЗАПОСЛЕНИМА НАЈВЕЋИ ЈЕ УДЕО НЕФОРМАЛНО ЗАПОСЛЕНИХ, ШТО СЕ ДУГУЈЕ ВИСОКОЈ СТОПИ НЕФОРМАЛНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ У ПОЉОПРИВРЕДИ. МЕЂУ МЛАДИМ ЖЕНАМА НА СЕЛУ, НАЈВЕЋИ ЈЕ УДЕО ОНИХ КОЈЕ НИСУ УКЉУЧЕНЕ НИТИ У ОБРАЗОВАЊЕ, НИТИ НА ТРЖИШТЕ РАДА...

Основни индикатори тржишта рада указују на најнеповољнији положај жена из сеоских средина, како у поређењу са мушкарцима из истих средина тако и у поређењу са женама и мушкарцима из градова (табела 2). Више од половине жена на селу је неактивно, што је делимично под утицајем њихове старосне структуре обележене високим учешћем старијих жена. Посебно забрињава положај младих жена на селу (15–24), међу којима је чак 70,3% неактивних, знатно више него младих мушкараца у истим срединама (52,5%). Да младе жене на селу теже долазе до посла види се и из веће стопе незапослености – 23,3% према 20,1%, колика је ова стопа за младе мушкарце који живе на селу.¹¹

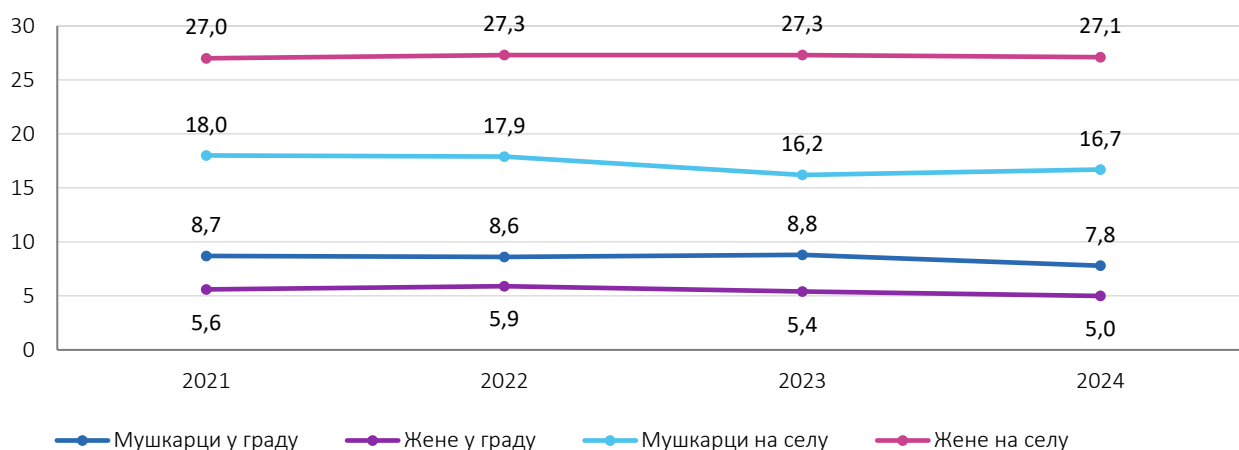
Табела 2. Основни индикатори тржишта рада за становништво 15 и више год. према полу и типу насеља, 2024. (%)

Контингенти становништва	%			
	стопа активности	стопа запослености	стопа незапослености	стопа неактивности
Република Србија – укупно	56,2	51,4	8,6	43,8
Жене на селу	47,1	43,0	8,7	52,9
Жене у граду	50,8	46,2	8,9	49,2
Мушкарци на селу	64,0	58,8	8,2	36,0
Мушкарци у граду	63,1	57,8	8,5	36,9

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

Ни карактеристике запослености нису повољне код сеоских жена. Оне бележе највећу стопу неформалне запослености која је повезана са одсуством социјалних права на основу рада (графикон 11).

Графикон 11. Удео неформалне запослености у укупној запослености, 2021–2024. (%) (индикатор 8.3.1)

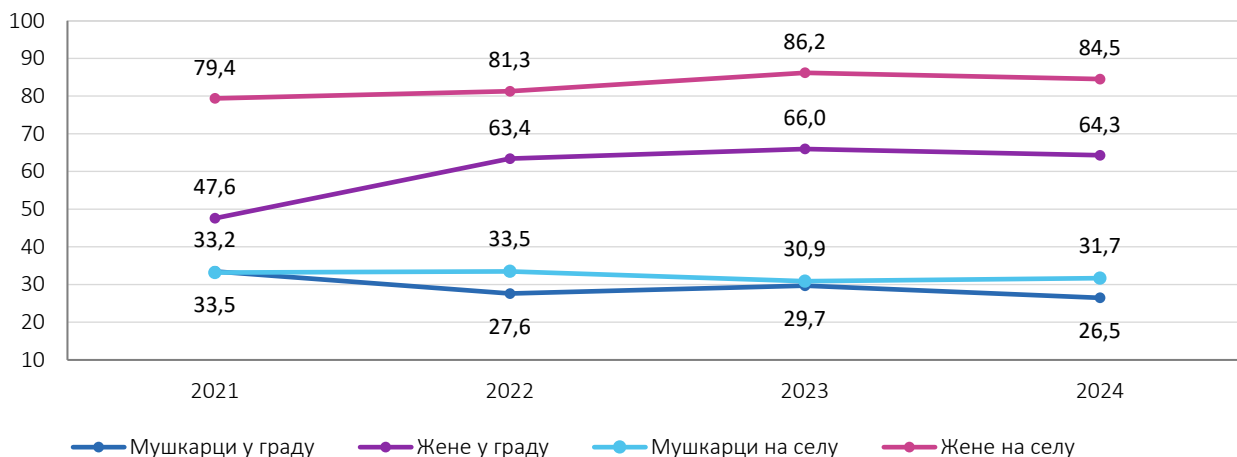

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

¹¹ РЗС, АРС 2024.

Овај висок удео неформалне запослености у укупној запослености међу женама на селу је углавном последица неформалног ангажовања у пољопривреди. У 2023. години, међу носиоцима породичних пољопривредних газдинстава жене су чиниле 22,8%, док су међу члановима породице који обављају пољопривредне активности на газдинству чиниле 58,7%.¹²

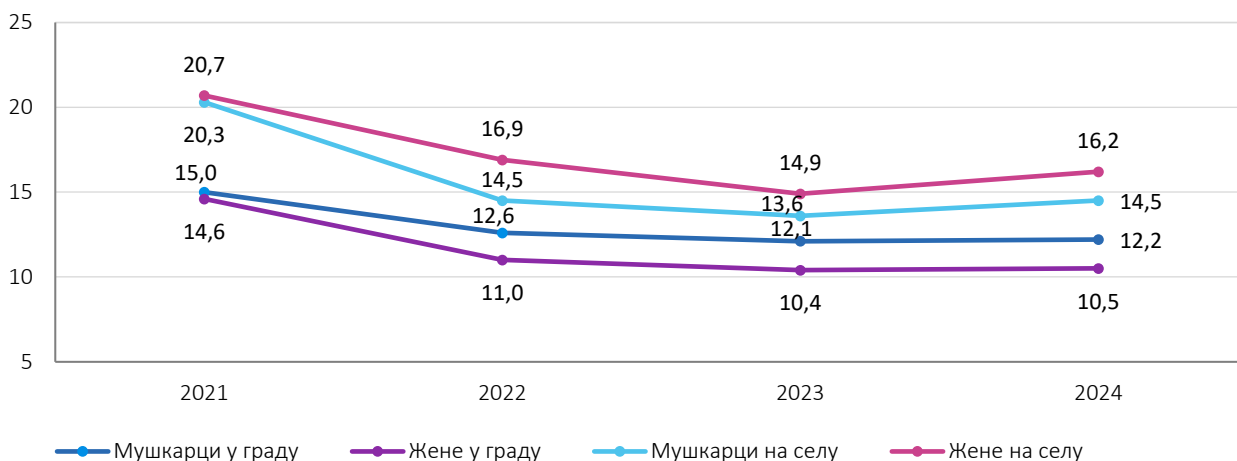
Графикон 12. Удео неформалне запослености у запослености у пољопривреди, 2021–2024. (%)

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

Међу лицима која нису ни на школовању, обуци нити на тржишту рада највећи удео бележе младе жене на селу (графикон 13).

Графикон 13. Удео младих (старости 15–24 године) који нису обухваћени образовањем, запосленошћу или обуком, 2021–2024. (%) (индикатор 8.6.1)

Извор: Анкета о радној снази, РЗС

Када је у питању распрострањеност дечјег рада (индикатор 8.7.1), у старосној групи деце старости 15–17 година, једино се међу девојчицама из градских средина региструје стопа дечјег рада од 2,5%, док овај феномен није забележен међу девојчицама које живе на селу, нити међу дечацима из градских и сеоских средина.¹³

¹² Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2023.

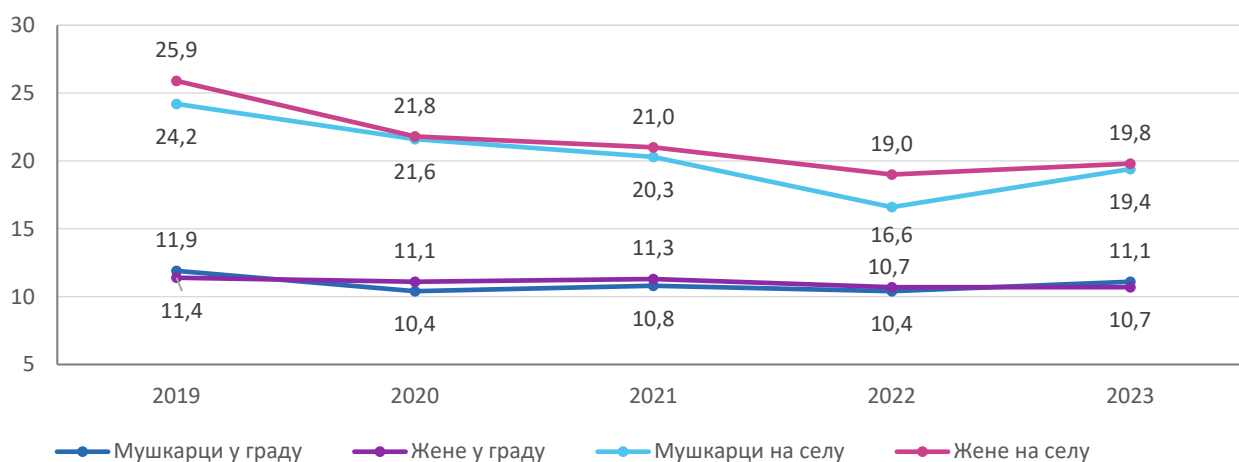
¹³ РЗС, МICS – РЗС и УНИЦЕФ, 2019.

...ПОКАЗАТЕЉИ ЕКОНОМСКИХ НЕЈЕДНАКОСТИ ТАКОЂЕ УКАЗУЈУ НА НЕПОВОЉНИЈИ ПОЛОЖАЈ ЖЕНА НА СЕЛУ, КАКО У ОДНОСУ НА МУШКАРЦЕ ИЗ ИСТИХ СРЕДИНА ТАКО И У ОДНОСУ НА ГРАДСКО СТАНОВНИШТВО. С ДРУГЕ СТРАНЕ, ЖЕНЕ ИЗ СЕОСКИХ СРЕДИНА СЕ ОСЕЋАЈУ МАЊЕ ДИСКРИМИНИСАНО ОД ЖЕНА ИЗ ГРАДОВА...

Показатељи економских неједнакости указују да је међу женама из сеоских средина највећи удео лица чији је расположиви приход нижи од 50% медијане еквивалентног прихода којим се дефинише линија ризика од финансијског сиромаштва (графикон 14). Иако је у 2023. години у овом погледу дошло готово до изједначавања са мушкарцима из сеоских средина, разлика је континуирано присутна у периоду 2019–2023. Посебно су у овом погледу изражене разлике између жена са села и становништва оба пола из градова.

Графикон 14. Удео становништва чији је расположиви приход нижи од 50% медијане еквивалентног прихода, 2019–2023. (%) (индикатор 10.2.1)

Извор: Анкета о приходима и условима живота (SILC), РЗС

Жене из сеоских средина у мањем проценту него жене из градова сматрају да су биле дискриминисане по било ком основу (табела 3).

Табела 3. Удео жена старости 15–49 година које су изјавиле да су током претходних 12 месеци имале осећај да су дискриминисане или узнемираване по неком основу дискриминације која је забрањена према међународном праву људских права, 2019. (%) (индикатор 10.3.1 [16.b.1])

Основ дискриминације	Жене у граду	Жене на селу
По било којем основу – укупно	8,1	4,8
Етничко или мигрантско порекло	1,8	1,0
Родна припадност	4,3	2,0
Сексуална оријентација	0,5	0,0
Старост	2,4	0,8
Верска припадност	0,9	0,4
Инвалидитет	0,5	0,4
Други разлози	2,4	1,6

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

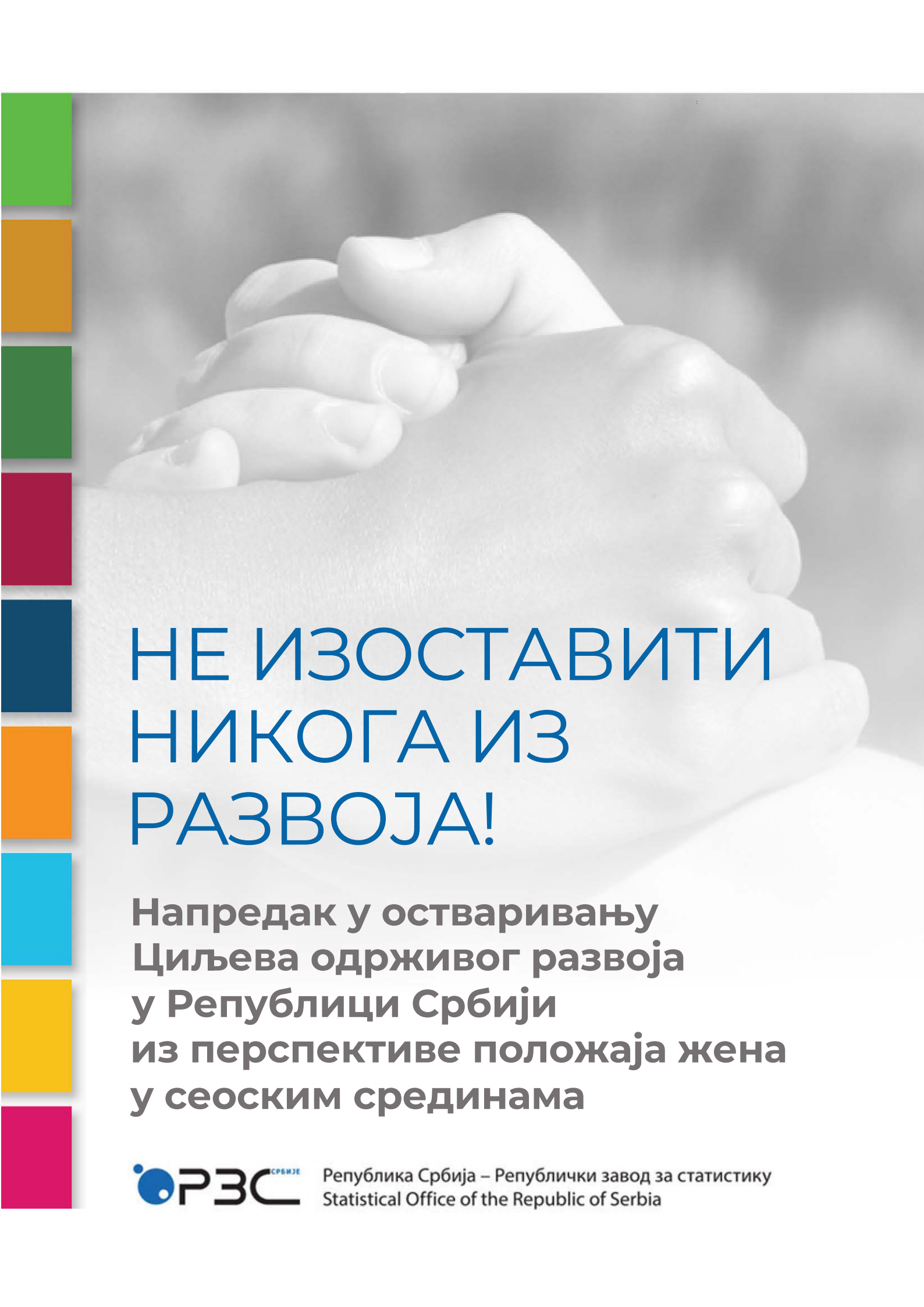
...ЖЕНЕ КОЈЕ ЖИВЕ НА СЕЛУ СЕ У НЕШТО ВЕЋЕМ ПРОЦЕНТУ ОСЕЋАЈУ БЕЗБЕДНО У СВОЈИМ СРЕДИНАМА НЕГО ЖЕНЕ КОЈЕ ЖИВЕ У ГРАДОВИМА.

Мада се и у градским и у сеоским срединама изразита већина жена осећа безбедно да се креће само у близини места где живи када падне мрак, проценат жена које се осећају безбедно је нешто већи међу женама које живе на селу него међу женама које живе у граду (ови подаци нису доступни за мушку популацију). Посебно је изражена разлика у погледу удела жена које се осећају „веома безбедно“ (табела 4).

Табела 4. Удео жена старости 15–49 година које се осећају безбедно да се крећу саме у близини места где живе када падне мрак, 2019. (%) (индикатор 16.1.4)

Осећај безбедности	Жене у граду	Жене на селу
Осећају се веома безбедно	23,9	31,6
Осећају се безбедно	62,9	57,1
Осећају се небезбедно	11,6	10,8
Осећају се веома небезбедно	1,0	0,4
Никад не ходају саме кад падне мрак	0,6	0,2
Укупно	100,0	100,0

Извор: Истраживање вишеструких показатеља (MICS), РЗС и УНИЦЕФ

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

**Напредак у остваривању
Циљева одрживог развоја
у Републици Србији
из перспективе положаја жена
у сеоским срединама**